

Vapo Oy
Pyhäjärven Korpinevan linnustoselvitys

Sisältö

1	JOHDANTO	2
2	LASKENTAMENETELMÄ	2
2.1	Kartoituslaskenta	2
3	TULOKSET	2
4	YHTEENVETO	4
5	VIITTEET	5

Liitteet

Liite 1	Korpinevan sijainti
Liite 2	Inventointialue ja suojelullisesti merkittävien lajien havainnot
Liite 3	Kartoituslaskennan perustulokset

Pöyry Environment Oy

FM Juha Parviainen
PL 20, Tutkijantie 2 A
90571 Oulu
puh. (08) 8869 222
sähköposti etunimi.sukunimi@poyry.com

1 JOHDANTO

Pyhäjärven Korpinevalle ollaan suunnittelemassa turvetuotantoa. Hankkeeseen liittyen alueella tehtiin linnustoselvitys kesäkuussa 2007. Selvitysalueen pinta-ala oli 99 ha. Selvitysalue on pääosin ojittamatonta, suon koillisosassa on hieman reunaojitusta ja selvitysalueen eteläosa rajautuu laajaan ojitusalueeseen. Korpinevan sijainti on esitetty liitteessä 1.

Linnustokartoituksessa selvitettiin Korpinevalla ja sen välittömässä lähiympäristössä pesivän maalinnuston lajisto ja parimäärät. Liitteessä 2 rajatuilla inventointialueilla toteutettu linnustokartoitus suoritettiin kartoituslaskentana maalintujen pesimäkaudella 20.6.2007. Tässä raportissa esitetään käytetty laskentamenetelmä, Korpinevan pesimälinnuston lajisto sekä havaitut parimäärät. Suojelulliselta asemaltaan merkittävien lajien havainnot esitetään karttaliitteessä (liite 2).

2 LASKENTAMENETELMÄ

Korpinevan pesimälinnuston lajistokoostumus ja yksilömäärät selvitettiin kartoituslaskennan avulla. Laskenta suoritettiin 20.6.2007 Koskimiehen & Väisäsen (1988) sekä Turveteollisuusliitto ry:n (2002) linnustolaskennasta antamia toimintaohjeita soveltaen. Laskennan suoritti FM Ari Parviainen.

2.1 Kartoituslaskenta

Suunnitelma-alueella laskenta toteutettiin kartoitusmenetelmällä, jonka avulla tutkittavan alueen pesimälinnustosta saadaan mahdollisimman tarkkaa tietoa. Kartoitus toteutettiin ns. koealamenetelmällä, joka on varsinaisen kartoituslaskennan (Koskimies & Väisänen 1988) sovellus (ks. Turveteollisuusliitto ry. 2002). Koe-alamenetelmässä tutkittava alue kuljetaan systemaattisesti läpi siten, ettei yksikään paikka jää yli 100 m etäisyydelle kulkureitistä mikäli se mm. suon vetisyyden puolesta on mahdollista. Muutoin noudatetaan kartoituslaskennasta annettuja toteutusohjeita. Koealamenetelmä soveltuu erityisen hyvin soilla tapahtuviin laskentoihin, jolloin näkyvyys on yleensä hyvä ja kokonaislintutiheydet varsin pieniä.

Yhden laskentakerran menetelmällä ei välttämättä havaita kaikkia alueella esiintyviä lintuja niiden satunnaisen liikkumisen sekä olosuhteiden vaikutusten takia. Kattavamman ja yksityiskohtaisemman tiedon saamiseksi tulisi laskentakertoja olla mielellään vähintään kaksi (Turveteollisuusliitto ry 2002). Yhden laskentakerran koealamenetelmällä saadaan pienialaisilla ja erityisesti avoimilla soilla kuitenkin lajistosta ja parimääristä riittävä yleiskuva.

3 TULOKSET

Pesimäaikaisessa kartoituslaskennassa Korpinevalla tavattiin yhteensä 31 lintulajia ja 126 lintuparia (taulukko 1, liite 3). Inventointialueen laskennallinen pesivän maalinnuston minimiparimäärä oli 70 paria (liite 3). Varsinaisia suolajeja (Väisäsen ym. 1998 mukaan) havaittiin viisi (taulukko 1). Inventoidulla alueella selvästi runsaimpina esiintyviä pesimälajeja olivat peippo (*Fringilla coelebs*), metsäkirvinen (*Anthus trivialis*) ja pajulintu (*Phylloscopus trochilus*). Linnuston pääosa koostui sekametsien yleislajeista mikä osaltaan kuvastaa alueella

vallitsevaa elinympäristörakennetta. Suolajien osuus parimäärästä oli vähäisempi. Alueella pesi kuitenkin useampia soille tyypillisiä kahlaajia kuten valkovikloja ja liroja.

Taulukko 1. Korpinevan pesimäaikaaisessa kartoituslaskennassa havaitut lajit ja parimäärät, lajien suojelullinen asema sekä suojelupistearvo. Suomi = Suomen uhanalaisuusluokituksessa mainittu laji (VU: vaarantunut, NT: silmälläpidettävä), EVA= Suomen kansainvälinen erityisvastuulaji. Varsinaiset suolinnut (Väisänen ym. 1998) alleviivattu.

		Suojelullinen asema			Pari- määrä	Suoja- lupistearvo
		EU:n lintudirektiivi	Suomi	EVA		
Metso	<i>Tetrao urogallus</i>	x	NT	x	1	2,10
Teeri	<i>Tetrao tetrix</i>	x	NT	x	3	1,94
Valkoviklo	<i>Tringa nebularia</i>			x	1	1,38
Metsäviklo	<i>Tringa ochropus</i>				2	0,62
Liro	<i>Tringa glareola</i>	x		x	1	0,54
Pikkukuovi	<i>Numenius phaeopus</i>			x	3	2,24
Kapustarinta	<i>Pluvialis apricaria</i>				2	1,49
Punakylkirastas	<i>Turdus iliacus</i>				1	0,09
Laulurastas	<i>Turdus philomelos</i>				3	0,19
Räkättirastas	<i>Turdus pilaris</i>				3	0,22
Käki	<i>Cuculus canorus</i>		NT		2	1,30
Kalalokki	<i>Larus canus</i>				5	1,60
Keltävästäräkki	<i>Motacilla flava</i>				3	0,28
Metsäkirvinen	<i>Anthus trivialis</i>				16	0,49
Niittykirvinen	<i>Anthus pratensis</i>				4	0,18
Pajulintu	<i>Phylloscopus trochilus</i>				11	0,27
Leppälintu	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>			x	2	0,19
Palokärki	<i>Dryocopus martius</i>	x			1	1,00
Käpytikka	<i>Dendrocopos major</i>				1	0,19
Punarinta	<i>Erithacus rubecula</i>				2	0,19
Pensastasku	<i>Saxicola rubetra</i>		NT		2	0,58
Rautiainen	<i>Prunella modularis</i>				2	0,21
Peippo	<i>Fringilla coelebs</i>				44	0,99
Järripeippo	<i>Fringilla montifringilla</i>				1	0,07
Kirjosieppo	<i>Ficedula hypoleuca</i>				1	0,11
Harmaasieppo	<i>Muscicapa striata</i>				1	0,06
Hömötiainen	<i>Parus montanus</i>				1	0,05
Töyhtötiainen	<i>Parus cristatus</i>				1	0,11
Talitiainen	<i>Parus major</i>				3	0,15
Urpainen	<i>Carduelis flammea</i>				1	0,20
Vihervapunen	<i>Carduelis spinus</i>				2	0,18
		4	4	6	126	19,24

Suojelullisesti merkittävimpiä Korpinevan alueella pesiviä lajeja olivat EU:n lintudirektiivin liitteessä I mainitut metso (*Tetrao urogallus*), teeri (*Tetrao tetrix*), liro (*Tringa glareola*) ja palokärki (*Dryocopus martius*). Direktiivin määritelmän mukaan liitteessä mainittujen lajien elinympäristöjä on suojeltava erityistoimin, jotta varmistetaan näiden lintulajien lisääntyminen ja eloonjääminen niiden levinneisyysalueella. Näitä erityistoimia ovat mm. SPA-alueet (Special Protection Areas), jotka ovat osa Natura 2000 -verkostoa.

Korpinevalla tai sen välittömässä lähiympäristössä pesivistä lajeista metso, teeri, valkoviklo (*Tringa nebularia*), liro, pikkukuovi (*Numenius phaeopus*) ja leppälintu (*Phoenicurus phoenicurus*) kuuluvat Suomen kansainvälisiin erityisvastuulajeihin (EVA), joiden säilyttämisessä Suomella voidaan osoittaa olevan merkittävä kansainvälinen vastuu. Neljä Korpinevan pesimälajia kuuluu Suomen kansallisessa uhanalaisuusluokituksessa (Rassi ym. 2001) silmälläpidettäväksi (NT) luokiteltuihin lajeihin (taulukko 1). Silmälläpidettäviä ovat lajit, jotka eivät täytä

vaarantuneiden lajien kriteerejä eivätkä ne lukeudu varsinaisesti uhanalaisiin lajeihin. Selvitysalueella ei tavattu luonnonsuojelulain (46 § ja 47 §) mukaisia uhanalaisia tai erityisesti suojeltavia lintulajeja. Edellä mainittujen suojelustatuksestaan huomattavien lintulajien pesimäajan havaintopaikat on esitetty liitteessä 2.

Korpinevan selvitysalueen linnusto on lajistoltaan ja parimääriltään tyypillistä Keskisen-Suomen osin ojitetuille muuttumasoille. Lajisto koostuu pääasiassa tavallisista ja yleisistä sekametsien lajeista ja suolajien osuus lajistossa on vähäisempi. Alueella pesii myös mm. vanhoille metsille tyypillisiä lajeja (metso, palokärki), joiden pääasialliset elinympäristöt sijaitsevat varsinaisen suoalueen ympäröivissä yhtenäisemmissä metsissä. Suolajien esiintyminen keskittyy varsin tasaisesti avonaiselle suoalueelle. Suolajien kannalta keskeisintä elinaluetta on juuri Korpinevan yhtenäinen avosuo-osa.

Korpinevan alueen linnuston suojelupistearvo oli kohtalainen (19,24). Eniten suojelupistearvoon vaikuttivat pikkukuovin ja metson esiintyminen selvitysalueella: lajien osuus koko alueen suojelupistearvosta oli yhteensä n. viidennes.

Linnustollisesti arvokkaimmat alueet sijoittuvat Korpinevan avoimelle suoalueelle, mikä on alueen suolajien keskeisintä elinympäristöä. Korpinevan avosuoalue ja sitä ympäröivät metsäalueet muodostavat varsin yhtenäisen habitaattikokonaisuuden, mistä kertoo osaltaan vanhojen metsien tyyppilajien esiintymiseen inventointialueella. Korpinevan linnustollinen merkitys on kokonaisuudessaan tavanomainen esim. maakunnallisesti mihin viittaa myös suon linnuston yhteenlaskettu suojelupistearvo.

4

YHTEENVETO

Korpinevan pesimälinnuston lajisto ja parimäärät selvitettiin 20.6.2007 suoritettussa laskennassa. Laskenta tehtiin kartoituslaskennan sovelluksena koealalaskentana. Inventoidun alueen pesimälinnusto on varsin tavanomaista lähinnä reunoiltaan osin muuttuneiden neva- ja rämesoiden lajistoa. Varsinaisia suolintuja inventointialueella tavattiin viisi lajia. Alueen linnusto koostuu pääasiassa sekametsien lajeista. Suojelullisesti merkittävimpiä lajeja ovat EU:n lintudirektiivin liitteessä I mainitut metso, teeri, liro ja palokärki. Metso, teeri, valkoviklo, liro, pikkukuovi ja leppälintu kuuluvat Suomen kansainvälisiin vastuulajeihin (EVA). Korpinevan inventointialueella havaittiin neljä Suomen kansallisessa uhanalaisuusluokituksessa (Rassi ym. 2001) luokkaan *silmälläpidettävät* (NT) kuuluvaa lajia. Selvitysalueella ei tavattu luonnonsuojelulain (46 § ja 47 §) mukaisia uhanalaisia tai erityisesti suojeltavia lintulajeja. Korpinevan ja sen lähialueen linnustollinen arvo on tulosten perusteella kokonaisuudessaan sekä lajistollisesti että parimääräisesti maakunnallisesti tavanomainen. Linnustollisesti keskeisimmän alueen muodostaa Korpinevan avosuo-osa. Ympäröivillä alueilla pesii myös vanhoille metsille tyypillisiä lajeja.

- Koskimies, P. & Väisänen, R.A. 1988: Linnustonseurannan havainnointiohjeet. – Helsingin yliopiston eläinmuseo, 2. Painos. Helsinki.
- Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001: Suomen lajien uhanalaisuus 2000. — Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki, 432 s. Uhanalaisten lajien II seurantatyöryhmä. <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=16900&lan=fi>, 28.1.2004.
- Turveteollisuusliitto ry. 2002: Turvetuotannon ympäristövaikutusten arviointi. Ohjeita turvetuotannon luonto- ja naapuruussuhdevaikutusten arvioimiseksi. – Jyväskylä.
- Väisänen, R.A., Lammi, E., Koskimies, P. 1998: Muuttuva pesimälinnusto. – Otavan Kirjapaino, Keuruu. ISBN 951-1-12663-6.

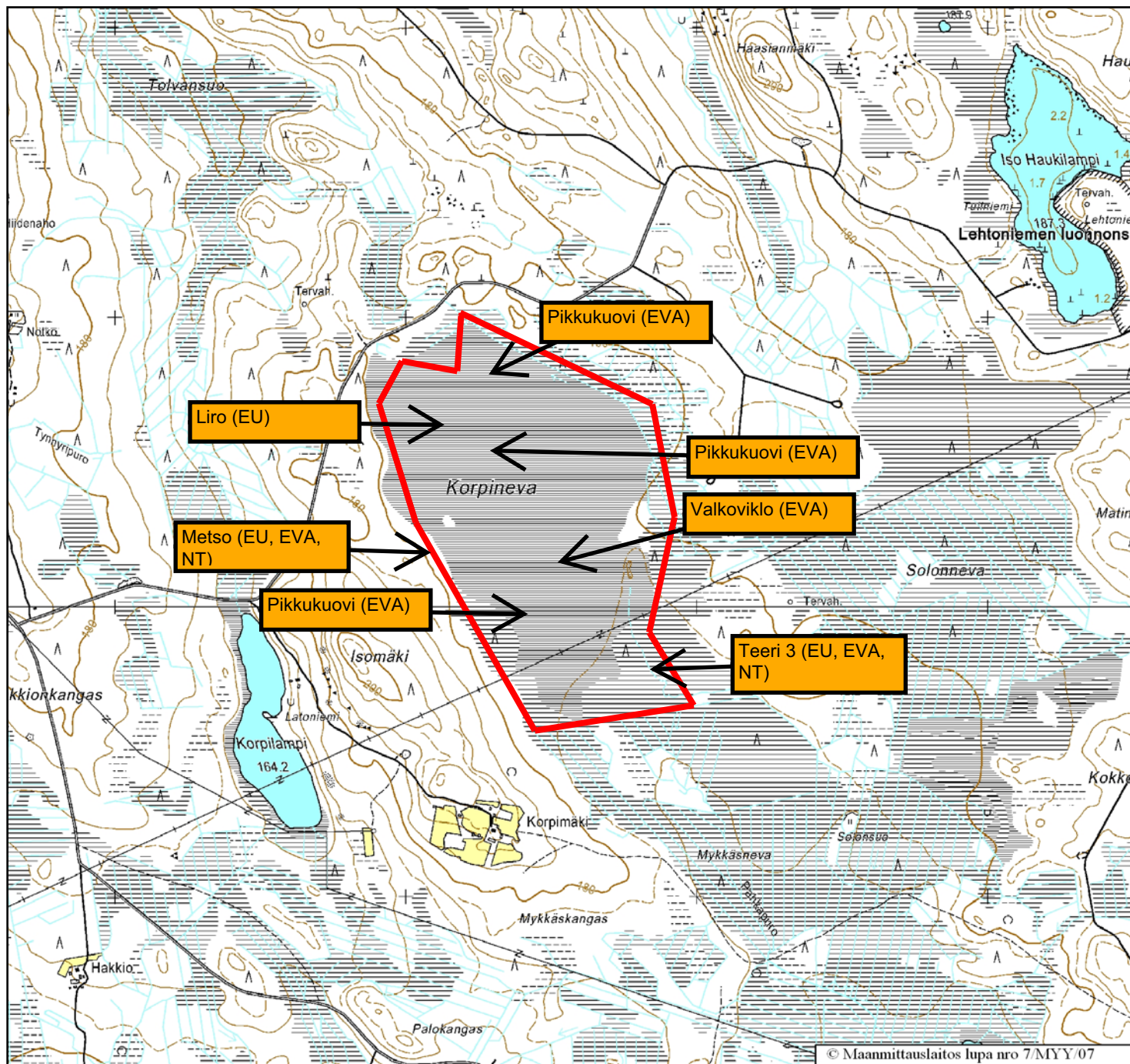

Mittakaava 1:150000

Koordinaattijärjestelmä: KKJ-yk

Nurkkapisteen koordinaatit: 7039373:3435467 - 7066823:3464567

Mittakaava 1:20000

Koordinaattijärjestelmä: KKJ-yk

Nurkkapisteen koordinaatit: 7038408:3445628 - 7042068:3449508

Inventointialue sekä suojellisesti huomattavien lajien sijainti (käki ja pensastasku poisluettuina) Korpinevalla 20.6.2007.

Kartoituslaskennan perustulokset Korpinevalla 20.6.2007.

Korpineva	20.6.2007
-----------	-----------

Laji		Havaittu parimäärä	Suojelu- arvo	Muunnettu parimäärä	Pisteet
Metso (EU, EVA, NT)	<i>Tetrao urogallus</i>	1	2,1	1,0	2,10
Teeri (EU, EVA,NT)	<i>Tetrao tetrix</i>	3	0,9	2,2	1,94
Valkoviklo (EVA)	<i>Tringa nebularia</i>	1	1,38	1,0	1,38
Metsäviklo	<i>Tringa ochropus</i>	2	0,38	1,6	0,62
Liro (EU,EVA)	<i>Tringa glareola</i>	1	0,54	1,0	0,54
Pikkukuovi (EVA)	<i>Numenius phaeopus</i>	3	1,04	2,2	2,24
Kapustarinta	<i>Pluvialis apricaria</i>	2	0,92	1,6	1,49
Punakylkirastas	<i>Turdus iliacus</i>	1	0,09	1,0	0,09
Laulurastas	<i>Turdus philomelos</i>	3	0,09	2,2	0,19
Räkättirastas	<i>Turdus pilaris</i>	3	0,1	2,2	0,22
Käki (NT)	<i>Cuculus canorus</i>	2	0,8	1,6	1,30
Kalalokki	<i>Larus canus</i>	5	0,52	3,1	1,60
Keltavästäräkki	<i>Motacilla flava</i>	3	0,13	2,2	0,28
Metsäkirvinen	<i>Anthus trivialis</i>	16	0,07	7,0	0,49
Niittykirvinen	<i>Anthus pratensis</i>	4	0,07	2,6	0,18
Pajulintu	<i>Phylloscopus trochilus</i>	11	0,05	5,4	0,27
Leppälintu (EVA)	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	2	0,12	1,6	0,19
Palokärki (EU)	<i>Dryocopus martius</i>	1	1	1,0	1,00
Käpytikka	<i>Dendrocopos major</i>	1	0,19	1,0	0,19
Punarinta	<i>Erithacus rubecula</i>	2	0,12	1,6	0,19
Pensastasku (NT)	<i>Saxicola rubetra</i>	2	0,36	1,6	0,58
Rautiainen	<i>Prunella modularis</i>	2	0,13	1,6	0,21
Peippo	<i>Fringilla coelebs</i>	44	0,07	14,1	0,99
Järripeippo	<i>Fringilla montifringilla</i>	1	0,07	1,0	0,07
Kirjosieppo	<i>Ficedula hypoleuca</i>	1	0,11	1,0	0,11
Harmaasieppo	<i>Muscicapa striata</i>	1	0,06	1,0	0,06
Hömötiainen	<i>Parus montanus</i>	1	0,05	1,0	0,05
Töyhtötiainen	<i>Parus cristatus</i>	1	0,11	1,0	0,11
Talitiainen	<i>Parus major</i>	3	0,07	2,2	0,15
Urpiaainen	<i>Carduelis flammea</i>	1	0,2	1,0	0,20
Vihervapunen	<i>Carduelis spinus</i>	2	0,11	1,6	0,18
Yhteensä		126		70	19,24